TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. vasario 21 d. *

Byloje C-286/03

dėl *Oberster Gerichtshof* (Austrija) 2003 m. gegužės 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. liepos 3 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Silvia Hosse

prieš

Land Salzburg,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijos pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schiemann ir J. Makarczyk, teisėjai J.-P. Puissochet (pranešėjas), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis ir A. Borg Barthet,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. gegužės 31 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— S. Hosse, atstovaujamos *Rechtsanwälte* W. Riedl ir P. Ringhofer,

— *Land Salzburg*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* F. Hitzenbichler ir B. Zettl,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos E. Riedl ir M. Winkler,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir N. A. J. Bel,

— Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Fernandes ir S. da Nóbrega Pizarro,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos T. Pynnä,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Jackson, padedamos *QC* E. Sharpston,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos V. Kreuschitz ir D. Martin,

susipažinęs su 2005 m. spalio 20 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1999 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1399/1999 (OL L 164, p. 1, toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 4 straipsnio 2b dalies ir 19 straipsnio, 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, p. 2), iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1992 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2434/92 (OL L 245, p. 1), 7 straipsnio 2 dalies ir EB 12 ir 17 straipsnių išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas byloje *Vokietijos pilietė S. Hosse prieš Zalcburgo žemę (Land Salzburg)*. S. Hosse, kurios tėvas dirba mokytoju Austrijoje, Zalcburgo žemėje, ginčija pastarosios atsisakymą jam skirti priežiūros pašalpą pagal Zalcburgo žemės įstatymą dėl priežiūros pašalpos (Salzburger Pflegegeldgesetz, toliau – SPGG).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnis nurodo:

„Šiame reglamente:

a) pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo atitinkamai reiškia:

i) bet kurį asmenį, apdraustą privalomu arba neprivalomu nuolatiniu draudimu nuo vieno ar daugiau draudiminių įvykių, kuriuos apima pagal darbo sutartį dirbančių asmenų arba savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos sistemos arba valstybės tarnautojų speciali sistema;

<...>

t) išmokos ir pensijos reiškia visas išmokas ir pensijas, įskaitant visas jų dalis, išmokamas iš valstybinių fondų, periodiškus padidinimus ir priemokas pagal III skyriaus nuostatas, vienkartines išmokas, kurios gali būti išmokamos vietoj pensijų, ir mokėjimus, susijusius su įmokų kompensavimu.

<...>“

4 Reglamento Nr. 1408/71 2 straipsnio 1 dalis, apibrėžianti asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, numato:

„Šis reglamentas taikomas pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims arba savarankiškai dirbantiems asmenims ar studentams, kuriems yra taikomi ar buvo taikomi vienos ar daugiau valstybių narių teisės aktai ir kurie yra vienos iš valstybių narių piliečiai <...> bei jų šeimos nariams ir jų išlaikytiniams.“

5 Reglamento Nr. 1408/71 3 straipsnio 1 dalis „Vienodų sąlygų taikymas“ numato:

„Laikantis šio reglamento specialių nuostatų, vienos iš valstybių narių teritorijoje gyvenantiems asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios prievolės ir jie naudojasi tomis pačiomis išmokomis, kaip ir valstybės piliečiai.“

6 Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnis „Taikymo sritys“ nurodo:

„1. Šis reglamentas taikomas visiems teisės aktams, kurie apima šias socialinės apsaugos sritis:

a) ligos ir motinystės išmokas;

b) invalidumo išmokas, įskaitant tas, kurios skirtos darbingumui išsaugoti ar atgauti;

c) senatvės išmokas;

d) išmokas išlaikytiniams;

e) išmokas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų;

f) išmokas mirties atveju;

g) bedarbio išmokas;

h) išmokas šeimai.

2a. Šis reglamentas taip pat taikomas specialioms neįmokinėms išmokoms, kurios mokamos pagal teisės aktus ar kitas sistemas nei tos, kurios nurodytos 1 punkte arba neįtraukiamos pagal 4 punkto nuostatas, jeigu tokios išmokos yra numatytos:

a) teikti papildomą, pakeičiantį ar pagalbinį draudimą nuo rizikos, kurią apima 1 dalies nuo a iki h pastraipose nurodytos socialinės apsaugos sritys

arba

b) tik kaip speciali neįgaliųjų asmenų apsauga;

2b. Šis reglamentas netaikomas valstybės narės teisės aktų nuostatoms dėl specialių neįmokinių išmokų, nurodytoms II priedo III skirsnyje, kurios galioja tik jos teritorijos daliai.

<...>“

7 Reglamento Nr. 1408/71 II priedo III skirsnio K punktas Austrijai numato:

„Išmokos, skirtos pagal Bundeslaender teisės aktus invalidams ir asmenims, kuriems reikalinga priežiūra.“

8 Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnis nurodo:

„1. Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, gyvenantis valstybės narės, kitos nei kompetentinga valstybė, teritorijoje, įvykdęs kompetentingos valstybės teisės aktais nustatytas sąlygas įgyti teisei gauti išmokas, kur reikia atsižvelgiant į 18 straipsnio nuostatas, toje valstybėje, kurioje jis gyvena, gauna:

a) išmokas natūra, kurias kompetentingos įstaigos sąskaita teikia gyvenamosios vietos įstaiga pagal tos įstaigos administruojamų teisės aktų nuostatas, tartum jis būtų joje apdraustas;

b) išmokas pinigais, kurias moka kompetentinga įstaiga pagal jos administruojamus teisės aktus. Tačiau kompetentingos įstaigos ir gyvenamosios vietos įstaigos susitarimu tas išmokas pagal kompetentingos valstybės teisės aktų nuostatas gali mokėti pastaroji įstaiga pirmosios įstaigos sąskaita.

2. 1 dalies nuostatos analogiškai taikomos šeimos nariams, gyvenantiems valstybės narės, kitos nei kompetentinga valstybė, teritorijoje, jeigu jie neturi teisės į tokias išmokas pagal valstybės, kurios teritorijoje jie gyvena, teisės aktus.

Jeigu šeimos nariai gyvena valstybės narės teritorijoje, pagal kurios teisės aktus teisė gauti išmokas natūra nepriklauso nuo draudimo ar darbo santykių, tai išmokos natūra, kurias jie gauna, yra laikomos išmokomis, teikiamomis sąskaita įstaigos, kurioje pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo yra apdraustas, jeigu sutuoktinis ar prižiūrintis vaikus asmuo neužsiima darbine ar profesine veikla minėtosios valstybės narės teritorijoje."

9 Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnis nurodo:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, turi būti sudarytos tos pačios įdarbinimo ir darbo sąlygos, kaip ir piliečiui tos valstybės narės, kurioje jis dirba, nepaisant jo pilietybės, ypač nustatant atlyginimą ir atleidžiant iš darbo, o bedarbystės atveju – grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokestinėmis lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai.

<...>"

Nacionalinės teisės aktai

10 SPGG 3 straipsnio 1 dalis numato:

„Asmenys, kuriems reikalinga slauga, turi teisę į priežiūros pašalpą,

1. jeigu jie yra Austrijos piliečiai;

2. jeigu jų pagrindinė gyvenamoji vieta yra Zalcburgo žemėje, ir

3. jeigu jie negauna jokios Austrijos federalinio įstatymo dėl priežiūros pašalpos (Bundespflegegeldgesetz, BGBl. 110/1993) 3 straipsnyje numatytos išmokos, ir jeigu jie neturi teisės į tokias išmokas."

11 Kadangi ši išmoka turi būti laikoma parama ypatingomis gyvenimo situacijomis (SPGG 17 straipsnio 2 dalis), išlaidų, susijusių su priežiūros pašalpa, skiriama pagal SPGG 3 straipsnio 1 dalį, padengimą reglamentuoja Įstatymo dėl socialinės paramos (Sozialhilfegesetz) 40 straipsnis.

12 Įstatymo dėl socialinės paramos 40 straipsnis numato:

„1) Socialinę paramą finansuoja Žemė ir savivaldybės, laikydamosi šių nuostatų:

<...>

5) Dėl išlaidų, susijusių su parama ypatingomis gyvenimo situacijomis <...>, administracinio vieneto savivaldybės, kuriose šios išlaidos buvo patirtos, Žemei turi sumokėti 50 % metinį įnašą <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

13 Vokietijos pilietis Hosse dirba mokytoju Zalcburgo žemėje, Austrijos pasienyje. Jis moka mokesčius ir socialines įmokas Austrijoje ir yra apdraustas sveikatos draudimu šioje valstybėje. Jis su savo didelę negalią turinčia dukra S. Hosse, gimusia 1997 m., gyvena Vokietijoje netoli Austrijos sienos.

14 S. Hosse mama anksčiau dirbo apmokamą darbą Vokietijoje, kuris suteikė teisę gauti Vokietijos slaugos draudimą. Iki jos tėvystės atostogų pabaigos 2000 m. rugsėjo mėn. jos dukra, kaip asmuo, kuriam reikalinga slauga, galėjo gauti šią išmoką. Tačiau pasibaigus šioms tėvystės atostogoms, ji nebuvo mokama, nes motina nebedirbo apmokamo darbo.

15 Todėl buvo paprašyta S. Hosse skirti priežiūros pašalpą pagal SPGG. Zalcburgo žemė atmetė šį prašymą, remdamasi tuo, kad SPGG 3 straipsnio 1 dalies 2 punktas reikalauja, kad, norint gauti šią pašalpą, asmens, kuriam reikalinga slauga, pagrindinė gyvenamoji vieta turi būti šioje Žemėje.

16 Teismas, nagrinėjantis bylą pirmąja instancija, kuriame buvo pareikštas ieškinys dėl šio sprendimo, jį atmetė. Jis nusprendė, kad nagrinėjama pašalpa, kiek tai susiję su S. Hosse, yra speciali neįmokinė išmoka, kurios neapima Reglamentas Nr. 1408/71, ir todėl neturi būti perkelta.

17 Priešingai, apeliacinis teismas, remdamasis 2001 m. kovo 8 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Jauch* (C-215/99, Rink. p. I-1901), nusprendė, kad nagrinėjama pašalpa taip pat yra ligos išmoka Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme ir kad ši išmoka pinigais turėtų būti perkelta kaip Austrijos mokama priežiūros pašalpa (toliau – federalinė priežiūros pašalpa) pagal jai taikytinus principus.

18 Apeliacinis teismas mano, kad S. Hosse turi gauti Austrijos sveikatos draudimą, nes yra privalomai apsidraudusio Austrijoje asmens dukra ir todėl ji kompetentingos Austrijos socialinio draudimo institucijos gali reikalauti visų ligos atveju numatytų išmokų pinigais. Šis teismas mano, kad šiuo atveju Zalcburgo žemė, kuri atsako už priežiūros pašalpos mokėjimą, privalo ją išmokėti kaip ligos išmoką pinigais. Apeliacinis teismas tvirtina, kad SPGG 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta gyvenamosios vietos sąlyga neturi jokios reikšmės dėl Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnio 1 ir 2 dalių tiesioginio veikimo.

19 *Oberster Gerichtshof*, gavęs kasacinį skundą dėl apeliacinio teismo sprendimo, nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar (Reglamento Nr. 1408/71) 4 straipsnio 2b dalis kartu su II priedo III skirsniu turi būti aiškinami taip, kad priežiūros pašalpa, skirta remiantis (SPGG) <...> pagal darbo sutartį Zalcburgo žemėje (Austrija) dirbančio darbuotojo šeimos nariui, kuris su savo šeima gyvena Vokietijos Federacinėje Respublikoje, kaip speciali neįmokinė išmoka, nepatenka į (šio reglamento) taikymo sritį?

2) Neigiamai atsakius į pirmą klausimą:

Ar pagal darbo sutartį Zalcburgo žemėje dirbančio darbuotojo šeimos narys, gyvenantis su savo šeima Vokietijos Federacinėje Respublikoje, nepaisant to, kad jo pagrindinė gyvenamoji vieta yra Vokietijos Federacinėje Respublikoje, gali reikalauti priežiūros pašalpos pagal (SPGG), kaip ligos išmokos pinigais, numatytos (Reglamento Nr. 1408/71) 19 straipsnyje ir III antraštinės dalies pirmo skyriaus kitų skirsnių atitinkamose nuostatose, jeigu jis atitinka kitas pašalpos skyrimo sąlygas?

3) Teigiamai atsakius į pirmą klausimą:

Ar išmokos, pavyzdžiui, (SPGG) numatytos priežiūros pašalpos, kaip socialinės lengvatos (Reglamento Nr. 1612/68) 7 straipsnio 2 dalies prasme, skyrimui gali būti taikoma sąlyga, kad jos gavėjo pagrindinė gyvenamoji vieta būtų Zalcburgo žemėje?

4) Teigiamai atsakius į trečią klausimą:

Ar tai, kad Sąjungos piliečiai, dirbantys Zalcburgo žemės pasienyje, tačiau kurių pagrindinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje, neturi teisės į socialinę lengvatą (Reglamento Nr. 1612/68) 7 straipsnio 2 dalies prasme, pavyzdžiui, teisės į priežiūros pašalpą pagal (SPGG), atitinka Bendrijos teisę, o būtent Sąjungos pilietybės ir nediskriminavimo principus EB 12 ir 17 straipsnių prasme?

Atsakius neigiamai: ar Sąjungos pilietybė leidžia ir tokio pasienio darbuotojo išlaikomiems šeimoms nariams, kurių pagrindinė gyvenamoji vieta taip pat yra kitoje valstybėje narėje, gauti Zalcburgo žemėje priežiūros pašalpą pagal (SPGG)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmo klausimo

20 Savo pirmu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar remiantis SPGG skiriama priežiūros pašalpa yra speciali neįmokinė išmoka, nepatenkanti į šio reglamento taikymo sritį pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2 dalį.

Pradinės pastabos

21 Pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalį jis netaikomas valstybės narės teisės aktų nuostatoms dėl specialių neįmokinių išmokų, nurodytoms II priedo III skirsnyje, kurios galioja tik jos teritorijos daliai.

22 To paties reglamento II priedo III skirsnio K punkte dėl Austrijos Respublikos yra numatytos išmokos, skiriamos pagal *Bundesländer* teisės aktus invalidams ir asmenims, kuriems reikalinga priežiūra. Taigi SPGG numatyta priežiūros pašalpa yra paminėta Reglamento Nr. 1408/71 II priedo III skirsnyje.

23 Tačiau tokio paminėjimo nepakanka, kad ši išmoka patektų į Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalies taikymo sritį.

24 Be to, kaip Teisingumo Teismas ne kartą buvo nusprendęs, Reglamento Nr. 1408/71 nuostatos, priimtos remiantis EB 42 straipsniu, turi būti aiškinamos atsižvelgiant į šio straipsnio tikslą, t. y. yra prisidėti prie kuo didesnės darbuotojų migrantų judėjimo laisvės užtikrinimo. EB 39, EB 40, EB 41 bei EB 42 straipsnių tikslas nebūtų pasiektas, jeigu naudodamiesi savo laisvo judėjimo teise, darbuotojai turėtų prarasti

socialinės apsaugos lengvatas, užtikrintas jiems vienos valstybės narės teisės aktais, ypač kai šios lengvatos yra atlygis už jų sumokėtas įmokas (žr., pavyzdžiui, 1986 m. vasario 25 d. Sprendimo *Spruyt*, 284/84, Rink. p. 685, 18 ir 19 punktus).

25 Tokiu atveju Bendrijos įstatymų leidėjas gali priimti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo principo, pagal kurį socialinės apsaugos išmokos yra pervestinos (žr. būtent 1997 m. lapkričio 4 d. Sprendimo *Snares*, C-20/96, Rink. p. I-6057, 41 punktą). Tokios leidžiančios nukrypti nuostatos ir *a fortiori* Reglamento Nr. 1408/71, 4 straipsnio 2b dalis, pagal kurią į minėto reglamento taikymo sritį nepatenka tam tikros specialios išmokos, turi būti aiškinamos griežtai. Tai reiškia, kad šis straipsnis gali būti taikomas tik išmokoms, kurios atitinka visas jame numatytas sąlygas, t. y. specialias neįmokines išmokas, nustatytas šio reglamento II priedo III skirsnyje, ir kurios įtvirtintos teisės aktais, galiojančiais tik valstybės narės teritorijos daliai.

26 Todėl reikia išnagrinėti ir tai, ar, be sąlygos, kad teisės aktai dėl priežiūros pašalpos pagal SPGG yra numatyti Reglamento Nr. 1408/71 II priedo III skirsnyje, yra įvykdytos kitos Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalyje numatytos sąlygos.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

27 Zalcburgo žemė bei Austrijos vyriausybė ir Jungtinė Karalystė tvirtina, kad nagrinėjama išmoka yra „speciali“ išmoka Reglamento Nr. 1408/71 prasme.

28 Zalcburgo žemė ypač pabrėžia, kad išmoka nėra bazinės socialinės apsaugos išmokos priedas ir kad ji nesusijusi su profesinės veiklos laikotarpiais ar įmokomis, nei priklausymu apdraustųjų kategorijai. Ji taip pat yra „speciali išmoka" Reglamento Nr. 1408/71 prasme. Žemė šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad istoriniu požiūriu Federacinė valstybė visuomet turėjo kompetenciją socialinės apsaugos srityje, o Žemės – socialinės paramos srityje.

29 Austrijos vyriausybė iš esmės nurodo identiškus argumentus ir ypač primena, kad „specialios išmokos" sąvoka Reglamente Nr. 1408/71 atitinka Teisingumo Teismo tam tikrose bylose nustatytą „mišrių" išmokų kategoriją, turinčią socialinio draudimo ir socialinės paramos ypatybių.

30 Jungtinės Karalystės vyriausybė pabrėžia, kad vien tik sąsajos tarp išmokos ir socialinės apsaugos sistemos, atitinkančios Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalyje išvardytas socialinės apsaugos sritis, buvimas neatmeta galimybės šią išmoką kvalifikuoti „specialia išmoka". Jeigu nebūtų galima taip kvalifikuoti, šio reglamento 4 straipsnio 2a dalies a punktas dėl specialių išmokų, numatytų teikti papildomą, pakeičiantį ar pagalbinį draudimą nuo rizikos, kurią apima šios sritys, netektų savo prasmės, taip pat kaip ir šio reglamento 10a straipsnio 3 dalis.

31 Jungtinės Karalystės vyriausybė taip pat iš esmės nurodo, kad minėtame sprendime *Jauch* nagrinėjama federalinė priežiūros pašalpa nebuvo „mišri", nes jos skyrimas buvo išimtinai susijęs su socialinės apsaugos išmoka, t. y. pensija, ir niekuomet kaip socialinė parama. Tačiau kita pašalpa, netgi padengianti identišką riziką ir skirta tam

tikriems jos gavėjams tik kaip socialinė parama, yra „mišri“ išmoka. Gavėjo poreikis yra pagrindinė socialinės paramos ypatybė ir šis poreikis nebūtinai turi būti finansinis (žr. būtent 1991 m. birželio 20 d. Sprendimą *Newton*, C-356/89, Rink. p. I-3017, ir minėtą sprendimą *Snares*).

32 Portugalijos ir Suomijos vyriausybių argumentai iš esmės identiški.

33 Nyderlandų vyriausybė siūlo remtis minėtu sprendimu *Jauch*.

34 Komisija tvirtina priešingai, kad priežiūros pašalpa pagal SPGG nėra speciali išmoka, bet yra ligos socialinės apsaugos išmoka Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.

35 Ji pabrėžia, kad Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalis, kaip leidžianti nukrypti nuostata, turi būti aiškinama griežtai. Ji priduria, jog priežiūros pašalpos pagal SPGG tikslas, suma ir skyrimo sąlygos yra tokie patys kaip federalinės priežiūros pašalpos, kad ji taip pat objektyviai skiriama remiantis teisėtai apibrėžta situacija ir todėl ji, kaip ir ši pašalpa, yra ligos socialinės apsaugos išmoka Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme. Taigi neturi reikšmės, kuo ji skiriasi nuo federalinės priežiūros pašalpos gavėjų kategorijos ir finansavimo būdų atžvilgiu.

Teisingumo Teismo atsakymas

36 Iš bendros Reglamento Nr. 1408/71 struktūros matyti, kad „socialinės apsaugos išmokos“ sąvoka šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies prasme ir „specialios neįmokinės išmokos“ sąvoka to paties reglamento 4 straipsnio 2a ir 2b dalių prasme tarpusavyje yra priešingos. Be to, išmoka, kuri atitinka „socialinio draudimo išmokos“ sąlygas Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies prasme, negali būti nagrinėjama kaip „speciali neįmokinė išmoka“.

37 Išmoka gali būti laikoma socialinės apsaugos išmoka tada, kai ji suteikiama gavėjams neatsižvelgiant į individualų ir diskrecinį asmeninių poreikių vertinimą remiantis teisės aktais apibrėžta situacija, ir kai ji yra susijusi su viena iš Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų sričių (žr., pavyzdžiui, 1985 m. kovo 27 d. Sprendimo *Hoeckx*, 249/83, Rink. p. 973, 12–14 punktus; 1992 m. liepos 16 d. Sprendimo *Hugues*, C-78/91, Rink. p. I-4839, 15 punktą; 1998 m. kovo 5 d. Sprendimo *Molenaar*, C-160/96, Rink. p. I-843, 20 punktą ir minėto sprendimo *Jauch* 25 punktą).

38 Iš to išplaukia, kad objektyviai skirtos išmokos, remiantis teisės aktais apibrėžta situacija, kuriomis siekiama pagerinti asmenų, kuriems reikalinga slauga, sveikatos būklę ir gyvenimą, iš esmės skirtos papildyti sveikatos draudimo išmokas ir turi būti laikomos „ligos išmokomis“ Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme (minėto sprendimo *Molenaar*, 24 ir 25 punktai bei minėto sprendimo *Jauch*, 28 punktas).

39 Pagal SPGG suteikta priežiūros pašalpa, kaip nustatyto dydžio išmoka, siekiama kompensuoti papildomas išlaidas, susijusias su gavėjų slaugos poreikiu, ir ypač išlaidas, susijusias su pagalba, kurią būtina jiems suteikti.

40 Tokios priežiūros pašalpos suma priklauso nuo slaugos poreikio laipsnio. Jis yra lygus slaugos laikui, išreikštam valandų skaičiumi per mėnesį. Slaugos poreikio įvertinimas detaliai reglamentuojamas dokumente, numatančiame klasifikaciją pagal slaugos poreikio laipsnį. Kitos asmens, kuriam reikalinga slauga, pajamos neturi jokios reikšmės priežiūros pašalpos sumai.

41 Pastaroji suteikiama asmenims, kurie negauna jokios pensijos pagal federalines nuostatas. Šie asmenys daugiausia yra socialiniu draudimu apdraustų, gaunančių socialinę paramą, neįgaliųjų, užsiimančių profesine veikla, bei Žemių ir savivaldybių pensininkų šeimos nariai.

42 Todėl, nors pagrindinėje byloje nagrinėjamai priežiūros pašalpai gali būti taikoma skirtinga sistema nei taikoma minėtame sprendime *Molenaar* nagrinėjamoms Vokietijos slaugos draudimo išmokoms ir minėtame sprendime *Jauch* nagrinėjamai Austrijos federalinei priežiūros pašalpai, ji yra tokio paties pobūdžio kaip ir šios išmokos.

43 Be to, kaip Teisingumo Teismas nurodė minėtame sprendime *Jauch*, nei priežiūros pašalpos skyrimo sąlygomis, nei jos finansavimo būdu nesiekiama pakeisti minėtuose sprendimuose *Molenaar* ir *Jauch* nagrinėtos priežiūros pašalpos. Tai,

kad išmokos skyrimas nėra būtinai susijęs su sveikatos draudimo išmokos mokėjimu ar pensijos, kuri skiriama kitu nei sveikatos draudimas, pagrindu, šios analizės negali pakeisti.

44 Tokiomis aplinkybėmis, net jei joms būdingi tam tikri ypatumai, tokios išmokos turi būti laikomos „ligos išmokomis" Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.

45 Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, viena iš būtinų Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalies taikymo sąlygų, būtent nagrinėjamos išmokos kvalifikavimas „specialia išmoka", nėra įvykdyta. Todėl nebereikia nagrinėti, ar įvykdytos kitos šiame straipsnyje numatytos sąlygos.

46 Todėl į pirmą klausimą reikia atsakyti taip, kad SPGG numatyta priežiūros pašalpa nėra speciali neįmokinė išmoka Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 2b dalies prasme, bet yra ligos išmoka šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.

Dėl antro klausimo

47 Savo antru klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pagal darbo sutartį Zalcburgo žemėje dirbančio darbuotojo šeimos narys,

gyvenantis su savo šeima Vokietijos Federacinėje Respublikoje, gali reikalauti tokios priežiūros pašalpos, kuri pagal SPGG mokama kaip ligos išmoka pinigais, numatytos Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnyje ir III antraštinės dalies pirmo skyriaus kitų skirsnių atitinkamose nuostatose, jeigu jis atitinka kitas išmokos skyrimo sąlygas.

48 Taigi ligos išmoka, pavyzdžiui, SPGG numatyta priežiūros pašalpa, kuri teikiama kaip finansinė parama, leidžianti bendrai pagerinti asmenų, kuriems reikalinga slauga, gyvenimo lygį kompensuojant papildomas išlaidas, patiriamas dėl jų būklės, yra sveikatos draudimo „išmoka pinigais“, numatyta Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnio 1 dalies b punkte (žr. minėto sprendimo *Molenaar*, 35 ir 36 punktus).

49 Taigi neginčijama, kad S. Hosse yra darbuotojas, patenkantis į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį.

50 Be to, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad teisė į SPGG numatytą priežiūros pašalpą yra pačios S. Hosse teisė, o ne išplaukianti iš jos tėvui priklausančios teisės.

51 Vis dėlto ši situacija nedraudžia S. Hosse pasinaudoti teise į Zalcburgo žemės priežiūros pašalpą, nors ji gyvena Vokietijoje, kai ji įvykdo kitas Reglamento

Nr. 1408/71 19 straipsnyje ir III antraštinės dalies pirmo skyriaus kitų skirsnių atitinkamose nuostatose numatytas išmokos skyrimo sąlygas.

52 Teisingumo Teismas aiškiai nusprendė, kad pagal Reglamento Nr. 1408/71 2 straipsnį darbuotojo šeimos nariai turi tik išplaukiančias teises, tai yra teises, kurias jie įgijo būtent dėl šio statuso, o ne savo pačių teises, kuriomis jie naudojasi nepaisant jokio giminystės ryšio su darbuotoju (žr. būtent 1976 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Kermaschek*, 40/76, Rink. p. 1669, 7 punktą).

53 Vis dėlto Teisingumo Teismas vėliau apribojo šią teismo praktiką tik atvejais, kai darbuotojo šeimos nariai remiasi Reglamento Nr. 1408/71 nuostatomis, taikomomis išimtinai darbuotojams, o ne jų šeimos nariams, būtent šio reglamento 67–71 straipsniais, susijusiais su bedarbio išmokomis (žr. 1996 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Cabanis-Issarte*, C-308/93, Rink. p. I-2097). Tai netaikoma minėto reglamento 19 straipsniui, kurio tikslas būtent užtikrinti darbuotojui ir jo šeimos nariams, kurie gyvena kitoje valstybėje narėje nei kompetentinga valstybė, taikytinuose teisės aktuose numatytų ligos išmokų skyrimą, jeigu šeimos nariai neturi teisės į šias išmokas pagal valstybės, kurios teritorijoje jie gyvena, teisės aktus.

54 Be to, Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnio 2 dalis būtent siekia, kad ligos išmokų skyrimas nebūtų sąlygojamas darbuotojo šeimos narių gyvenamąja vieta kompetentingoje valstybėje narėje tam, kad Bendrijos darbuotojas nebūtų atgrasintas naudotis laisvo judėjimo teise.

55 Todėl draudimas darbuotojo dukrai gauti išmoką, į kurią ji turėtų teisę, jeigu ji gyventų kompetentingoje valstybėje narėje, prieštarautų Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnio 2 daliai.

56 Taigi atsakymas į antrą klausimą yra toks, kad pagal darbo sutartį Zalcburgo žemėje dirbančio darbuotojo šeimos narys, gyvenantis su savo šeima Vokietijos Federacinėje Respublikoje, jeigu jis atitinka kitas išmokos skyrimo sąlygas, gali kompetentingos pagal darbo sutartį dirbančio asmens darbo vietos institucijos reikalauti tokios priežiūros pašalpos, kuri mokama pagal SPGG kaip ligos išmoka pinigais, numatyta Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnyje, jeigu šeimos narys neturi teisės į analogišką išmoką pagal valstybės, kurios teritorijoje jis gyvena, teisės aktus.

57 Atsižvelgiant į atsakymus į du pirmus klausimus, nereikia atsakyti į kitus klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. ***Salzburger Pflegegeldgesetz*** **numatyta priežiūros pašalpa nėra speciali neįmokinė išmoka 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje 4 straipsnio 2b dalies prasme, bet yra ligos išmoka šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punkto prasme.**

2. **Pagal darbo sutartį Zalcburgo žemėje dirbančio darbuotojo šeimos narys, gyvenantis su savo šeima Vokietijoje, kai jis atitinka kitas išmokos skyrimo sąlygas, gali kompetentingos pagal darbo sutartį dirbančio asmens darbo vietos institucijos reikalauti tokios priežiūros pašalpos, mokamos pagal *Salzburger Pflegegeldgesetz* kaip ligos išmoka pinigais, kuri numatyta Reglamento Nr. 1408/71 19 straipsnyje, jeigu šeimos narys neturi teisės į analogišką išmoką pagal valstybės, kurios teritorijoje jis gyvena, teisės aktus.**

Parašai.